

**SPRAWOZDANIE z warsztatów szkoleniowych zorganizowanych przez Oddział Podkarpacki
Polskiego Towarzystwa Logopedycznego w dn. 20-21.03.2009 r.**

W dniach 20-21.03.2009r. w Oddziale Podkarpackim PTL odbyło się szkolenie z Panią mgr Małgorzatą Szurlej na temat: „Wykorzystanie różnych metod stymulacji słuchowej w reedukacji dzieci z trudnościami uczenia”. Pani Małgorzata Szurlej (założycielka Centrum Audio-Psycho-Fonologii „ESPACE” w Warszawie, Rzeszowie, Gdyni) jest psychologiem i audio-psycho-fonologiem, w latach dziewięćdziesiątych pracowała pod kierunkiem profesora Tomatisa we Francji i Anglii. Posiada wieloletnie doświadczenie w stosowaniu metod zarówno w terapii dzieci jak i dorosłych.

Podczas szkolenia przedstawione zostały następujące metody:

- **Trening uwagi słuchowej metodą prof. A. Tomatisa**

Metodę kształcenia uwagi słuchowej, zwaną także treningiem słuchowym lub metodą stymulacji audio-psycho-lingwistycznej (SAPL) wynalazł 40 lat temu francuski otolaryngolog, neurolog i foniatra - prof. Alfred Tomatis. Podstawowym celem tej metody jest wspieranie funkcji słuchowej dzięki czemu następuje poprawa koncentracji, jakości uczenia się oraz rozwijanie zdolności językowych i komunikacyjnych, a także zwiększanie kreatywności oraz poprawa zachowań społecznych. Badania przeprowadzone przez prof. Tomatisa dowodzą, iż dźwięki o wysokiej częstotliwości pobudzają nasz umysł, natomiast te o niskiej częstotliwości mają skutek wręcz odwrotny. Podczas słuchania dźwięków o różnej częstotliwości wykorzystanych w terapii wpływamy na usprawnienie czynnego słuchania. Prof. Tomatisa położył szczególny nacisk na wykorzystanie dźwięków wysokich określanych mianem „pobudzających”. Zauważył on, że gdy mózg jest dobrze „naładowany”, to łatwiej jest się skoncentrować, zapamiętywać i uczyć. Celem terapii jest pobudzanie mózgu za pomocą wysokich dźwięków, odpowiednio przefiltrowanych zawartych w muzyce Mozarta oraz chorałach gregoriańskich.

- **Metronom**

Metronom interaktywny (IM – od ang: interactive metronome) to oparty na funkcjach umysłowych program do oceny i ćwiczeń rehabilitacyjnych. Opracowany w celu poprawy tych funkcji umysłu, które bezpośrednio wpływają na skupienie, uwagę, planowanie w czasie i przestrzeni (motoryczne). Zmiany te mają wpływ na poprawę zdolności ruchowych, łącznie z ogólnymi funkcjami motorycznymi a także z podstawowymi zdolnościami poznawczymi takimi jak planowanie, organizacja i język. IM to program ćwiczeń, o określonej strukturze, ze ściśle określonymi programami osiągnięć, który wymusza na pacjencie ruchy zgodne z komputerowo generowanym rytmem. Uczestnicy programu mają synchronizować ruchy kończyn (rąk i nóg) z rytmem dźwięków słyszanych przez słuchawki, powtarzają rytmicznie – zgodnie z tym, co słyszą – określone ruchy, np. stąpanie palcami po specjalnej macie sensorycznej, lub klaskanie w dłoń ubrane w specjalne rękawice IM.

- **Fast ForWord**

Programy Fast ForWord oparte są na skutecznej metodzie, która znacząco przyspiesza i wspomaga procesy uczenia się. Metoda ta rozwija, usprawnia i utrwala umiejętności poznawcze: pamięć, koncentrację, analizę i syntezę fonologiczną oraz przetwarzanie i porządkowanie informacji. Dzięki pracy zespołu Scientific Learning, który przez ponad 30 lat prowadził badania nad aktywnością mózgu charakterystyczną dla procesu uczenia się oraz rozwoju umiejętności fonologicznych (mówienie, czytanie, pisanie). Bazując na koncepcji plastyczności mózgu naukowcy opracowali metodę, która szybko, trwale i skutecznie buduje i udoskonala ogólne umiejętności językowe.

Fast ForWord - to multimedialne programy komputerowe (kolorowy obraz, dźwięk, ruch), z którego korzysta dziecko, przechodząc przez kolejne ćwiczenia. Komputer podłączony jest do Internetu, dzięki czemu po każdorazowej pracy z tym programem wysyłany jest przebieg tej pracy – właściwie każde

kliknięcie myszką przez dziecko jest odnotowywane. Program jest również interaktywny z dzieckiem podczas jego pracy – jeśli dziecko radzi sobie dobrze, program dobiera ćwiczenia o coraz wyższym poziomie trudności, natomiast jeśli występują często powtarzające się błędy, przedłuża się czas pracy z poszczególnymi zadaniami itp., program powtarza ćwiczenia na aktualnym poziomie trudności tak, aby dziecko systematycznie ćwicząc, mogło podnosić poziom swoich umiejętności. Wszystkie informacje zebrane przez program komputerowy podczas pracy dziecka trafiają poprzez Internet do zespołu Scientific Learning w USA, gdzie generowane są raporty, które z jednej strony są szczegółową analizą pracy dziecka z programem – uwzględniają ilość wykonanych ćwiczeń, czas wykonania każdego z nich, sukcesy i błędy w wykonaniu każdego ćwiczenia, stopień koncentracji dziecka na ich wykonywaniu itd., a z drugiej zawierają informację o postępach dziecka w rozwijaniu poszczególnych umiejętności, a także wskazówki, które obszary wymagają rozwoju i w jaki sposób można ten rozwój stymulować. Szczegółowe raporty trafiają systematycznie do opiekunów dziecka, co z jednej strony pozwala na bieżące informowanie o postępach, a z drugiej stanowią doskonałą motywację dla dziecka do podejmowania kolejnych zadań.

- **Play Attention**

Play Attention Learning System to opatentowana technologia zachęcająca do ćwiczenia w zakresie podstawowych umiejętności poznawczych. Dzięki niej w relatywnie krótkim czasie mózg na nowo uczy się jasnego myślenia oraz koncentrowania i utrzymywania uwagi przez dłuższy czas. Osoby mające problemy z koncentracją na długotrwałych czynnościach nieraz potrafią godzinami utrzymywać uwagę na grach wideo o wysokim poziomie stymulacji, a jednocześnie tak proste zadania jak czytanie ze zrozumieniem, uważne słuchanie innych czy pisanie, często są dla nich niewykonalne. Użytkownik technologii Play Attention Learning System wykonuje serię ćwiczeń umysłowych. System wykorzystuje kask z wbudowanymi czujnikami, które rejestrują stan koncentracji uwagi użytkownika oraz jego procesy poznawcze i myślowe. Informacje te są przesyłane do modułu połączony z komputerem tak, że gracz może od razu zobaczyć, jakie robi postępy. Informacje te dotyczą:

- pozytywnych zmian w zakresie koncentracji,
- rozwijania pamięci,
- umiejętności doprowadzania zadań do końca,
- ignorowania bodźców rozpraszających.

Dzięki Play Attention Learning System w krótkim czasie w zachowaniu użytkownika systemu można obniżyć lub wyeliminować tendencję do nadpobudliwości ruchowej, impulsywności, rozpraszania się itp. Dzięki temu poprawie ulega umiejętność skupienia się na zadaniach - także tych z ograniczeniem czasowym, rozumienie instrukcji, pamięć oraz inne funkcje poznawcze.

Celem nadrzędnym omawianych podczas szkolenia metod stymulacji słuchowej jest pomoc dzieciom z problemami szkolnymi, z dysleksją, z ADHD oraz dzieciom autystycznym. Metody skierowane są również dla dorosłych z problemami związanymi z komunikacją, z zaburzeniami pamięci i depresją.

Przewodnicząca OP PTL
Magdalena Grot - Mrozicka